

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția. Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Liberalismul magiar.

Deci de ani de-arândul, compatrioții magiari și-au dat silințele pre toate căile posibile, ca să apară în străinătate ca apărători ai libertății și aprigi luptători contra absolutismului. Pe timpul absolutismului și până la anul 1867 năsuințele magiare și luptele lor pentru câștigarea drepturilor politice, au fost privite în apusul Europei cu admirațiune. A fost de ajuns însă, ca după desastrul monarhiei din 1866, magiarii să-și capete constituțiune, și cu acesta din câmpioni ai libertății pe încetul să devină contrari ai naționalităților nemagiare ca atari din Ungaria.

Având toate la dispozițiune, magiarii au știut ani de-arândul să sufocă vocea naționalităților, ca strigătele lor de durere să nu pôte străbate în străinătate. Dar deja lumină se face. Doriile se arată. Liberalismul magiar s'a deochiat. Poporele culte ale apusului tot mai mult se conving, că magiarii în loc de a se folosi cu prudență de libertățile câștigate, împărțindu-le în mod egal cu celelalte naționalități, ei le-au folosit pentru sine; ba au mers și mai departe, au început a comite tot atâtea atențate asupra vieții naționale a conlocuitorilor lor. În locul prudenței și a tactului politic, cari trebuiau se caracterizeze pre conducătorii magiari, a luat loc cel mai desușiat șovinism. Astăzi abisul săpat între naționalități și magiari, în urma șovinismului și a agității presei jidano-magiare, este mare.

Abisul devine cu atât mai mare cu cât rezistența naționalităților de a-și apăra și recăștiga drepturile perdute nici când nu a fost atât de intensivă și de rezolută. Nici când de cinci decenii, lupta naționalităților în Ungaria, nu a fost mai bine apreciată, și întimpinată cu mai multă căldură în străinătate, ca în timpul de

față. Străinătatea vede astăzi în naționalitățile din Ungaria, nu sclavi gata a-și pierde viața, ci popore conșcii de drepturile lor, cari voesc a regenera libertatea publică în Ungaria.

În special noi românii, trebuie să constatăm, că în urma luptei leale a capilor nostri bisericesci pentru drepturile biserice și școlii, în urma rezistenței poporului nostru de a-și menține neatinșă viața națională, în urma luptelor noastre de a ne recăștiga drepturile politice, am ajuns ca să fim apreciați din partea străinătății după merit. Ori-ce sfortare a contrariilor noștri de a ne năduși vocea, o să rămână fără efect.

Unde au dus lucrurile frații magiari prin netactul lor, și cât de mult s'au compromis în fața Europei, ne servesc drept dovadă oprirea conferinței convocate pe 9 Iuliu a. c. Ori-ce s'ar dice, oprirea conferinței românilor, fie că a făcut-o de capul lui primariul Sibiului, ceea ce nu se pôte admite, fie că a făcut-o la îndrumări mai înalte, a dat o lovitură crâncenă liberalismului magiar. În alte state se pot aduna liber socialistii, anarhistii, chiar la noi — magiarii — toate adunările le sunt permise! Românii, și preste tot nemagiarii a se întruni nu e permis!

Liberalismul magiar însă nu s'a îndestulit cu atâtea, a mers mai departe. S'a conces ținerea conferinței, dar sub nisce condițiuni atât de bizare, încât cel din urmă laic trebuie să se mire, cum de în așa mod se bate joc de cel mai sânt și cardinal drept al cetățenilor, de dreptul întrunirii. Să examinăm per tangentem condițiunile, sub cari se pôte ține conferința.

Supușii străini nu au să între în sala de desbateri. Pe strade și în locuri publice să se rețină dela demonstrațiuni. Ei bine! Corespondenții diarelor mari din Germania și alte state, vor veni să facă raporte, și vor afla ușile dela localul adunării românilor închise prin omul liberalului guvern

vern magiar. De secur vor fi îndignați de atâtea liberalism. Vor discuta pôte acesta anomalie pe stradă, în locuri publice, dar poliția îi va urmări!

Vor fi deci în stare de asediu! Ce vor face chiar Brocinerii și alți jidani, — supuși străini — cari altădată au înegrit pre români? Cum vor mai pôte să apere liberalismul magiar?

Aceste și alte măsuri, ce să iau atât față de conferență, cât și față de alte adunări ale noastre, fie chiar și culturale, pentru ce să iau? Dat'au românii când-va ansă pentru ca să fie lipsă de atari măsuri? În miile de adunări, cari le au ținut românii în un șir lung de ani, când și unde au produs neorânduiri, când și unde au conspirat contra statului ori tronului? Nicăiri și nici când și de acesta suntem mândri! Acesta este o dovadă, că noi suntem oameni de ordine și ca atari vom și rămâne. Luptăm pentru naționalitatea noastră, dar totdeauna între marginile legale și pe căi legale.

Deci luarea de măsuri excepționale este fără basă, e necompatibilă cu liberalismul trimbițat, pe care nu noi îl compromitem în fața Europei, ci prin astfel de mijloce el pe el se compromite!

Conferența națională. Ordinea de zi a conferinței naționale este următoarea:

Duminecă, 23 Iuliu 1893.

Sedința I,

la orele 10 a. m. în sala dela „Gesellschaftshaus“.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea conferinței prin cuvântare prezidială.
2. Constituirea conferinței.
3. Eventuale verificări ale membrilor noi.
4. Raportul comitetului de 25 despre împlinirea mandatelor primite, în special despre cele întemplate în afacerea așternerii memorandumului la Preaînaltul tron.
5. Propuneri din partea delegaților.

6. Alegerea unei comisii de 40 pentru studiarea raportului comitetului de 25 și a propunerilor delegaților.

Luni, 24 Iuliu, 1893.

Sedința II,

la orele 10 a. m. în sala dela „Gesellschaftshaus“.

Ordinea de zi:

1. Raportul comisiei de 40 și luarea concluzelor.
2. Închiderea conferinței. Intrarea în sala de conferență e permisă numai cu bilete.

Scornituri. De obicei, când se țin adunări românești, fie politice, fie culturale etc. colonele foilor magiare băjbăe de sciri false, tendențioase, voină a reduce însemnătatea adunărilor noastre, ba chiar a compromite și a presenta în colere antipatriotică mișcările și instituțiunile noastre. „M. Hirl.“ din 20 Iuliu a. c. primesce dela corespondentul seu trimis anume la Sibiu nisce informațiuni, privitoare la conferență, pe cari nu scim de unde și le va fi luat onorabilul corespondent, ele însă sunt, afară de cea din urmă, în care se spune, că în zilele conferinței miliția va fi consignată, toate false și scornite, precum: că se adună țerani la Sibiu anume, ca să impună demonstrativ autorităților, că scopul celor din România e a alarma românimea din Ardeal și adevărat la banchet etc. „In fapt punctul de gravitațiune a adunării e pus pe banchet, — dice corespondentul. „Albina“, banca națională română a votat o sumă uriașă cu scop, ca partea mai sêracă a românilor să primescă bilete gratuite pentru banchet, unde să pôtă asculta vorbirile celor străini. Dela banchet, precum s'a hotărât aici la prânț, vor fi eschiși reprezentanții presei magiare“.

Un alt diar „Pesti Napló“ scrie și cu mai mare obraznicie sciri false. Corespondentul acestei foi află prin Sibiu tot consultări secrete, încât mirare, că nu strigă: „G'walt Mamer'!“ „La banca „Albina“ ... întră unul după altul românii convocați la adunare, scrie el. De eri sara să țin conveneri împoporate în localele de cancelarie ale „Asociațiunii“ și anume totdeauna cu ușile încuiate“ etc.

FOIȚA.

Mama vitregă tineră.

— Schiță. —

(Urmare.)

— „Vorbeam d'or de Costură și de...“
— „Da, da știu.“
— „Ei, ce e de făcut?“
— „D'apoi, adevărat să ne înțelegem bine puicușo, are el de gând să nu mai vină?“
— „Du-te întrăbă-l, de unde să știu eu?“
— „Știi ce puico, eu las în grija ta totul, fă cum știi mai bine. Tu ești femeie pricepută și știi cestiile aceste.“

Cum le-aș cei eu — cugeta ea — când ar fi vorba de mine ...

— „Apoi dar rămâne așa. O să-l înțarc eu dela Lucreția.“

Cu aceste eși.

Totă ziua s'a cugetat Costură, cum ar pôte câștiga pe d'omna Vălean. După multă bătaie de cap și oboselă de creeri, a ajuns la rezultatul că trebuie să-i facă curte. Prin asta credea a-i câștiga simpatia, ca a oricărei femei.

Ce să faci, așa sunt femeile!

— „Trebuie — își dise el — să încerc să-i fac curte, mai știi, da dacă va succede. E tinără ori cum și ea ar vrea să guste fericierea. S'a măritat după Vălean de silă, — ce era să facă. O veduvă așa tinără, fără nici un sprigin și fără bani, a trebuit să-și lege capul de cineva. Mai știi, pôte să o câștig așa, încât să mi se ușureze și scurteze calea de a ajunge la fîntă. Să cercăm marea cu degetul. Dar cum să i-o spun Lucreției, când și unde?“

Se porni la Vălean.

Nu află decât pe d'omna acasă.

Acum ți-e timpul frate — își dise el — și cu față foarte supusă și lingușitoare îi sărută mâna.

— „Bine, că ve găsești odată și singură.“

A — își cugetă ea — începe bine. Și ca o copilă nevinovată se roși la gândul, că da dacă ...

— „Poftim de ocupați loc, domnule.“

— „Sărut mânuțele.“

Pe d'omna Vălean începeau a o măguli vorbele lui Costură. Er acesta observând aceasta, gândi: înainte băiete fără frică, și tot ce își vine la gură, căci tăcerea a fost pricina până acum.

— „Cum de nu ai venit așa de mult pela noi?“

— Ah, d'omnă, să știi ce durere a fost pentru mine asta, ce era să fac, a trebuit să merg la Viena în o cauză urgentă. Dar pentru aceea cu gândul tot aici am fost la ... domniata“.

— „Ba că chiar“.

— „D'or nu esci așa crudelă, să nu-mi crezi? Nu ai observat, de câte-ori me uitam la domniata cu ochii plini de dor?“

— „Da cu ochii și nu cu ...“

— „Cu totul, nu începe aici nici un „nu cu“.

Aceste au fost rostite, cam cu obraznicie, dar d'omna Vălean era bună la inimă și iertă greșeli de aceste. „Așa sunt tinerii, când sunt amoresați până la urechi“.

— „Dar me compari domniata pe mine cu nisce ... nisce vagabunzi?“

— „Nu, eu vîd, că ești om modest.“

— „Ei, atunci dar crede-me, nu me face să despezerez!“

— „Taci nu vorbi, ce ar dice Lucreția, adorata domnieitale la aceste?“

— „A, lasă pe Lucr... domnișora Lucreția, d'or am fost eu așa politicoș să-i fac ei curte, să nu observe bătrânul, că me uit la domniata mai mult ca la o ... ca la o iconă sfântă. Ești tinără și frumoasă, ai toate calitățile, ce fac pe o femeie atrăgătoare — simpatice“.

— „Da sunt, dar ce folos“. În cuvintele aceste era esprimată totă durerea inimii sale.

Mai la urmă ajunsese trêba acolo, că Costură își luă flôrea ce o avea în butonieră și i-o presintă.

— „Primiți d'omnă această flôre, în semn de profundă stimă și iubire. Er dacă nu ve convine, rupeți-o cu mânuțele acele gingașe și o desprețuiți ca pe mine“.

D'omna Vălean era pe aci să-și lase să cadă o lacrimă din ochi. Așa o mărturisire nu aușise de mult, — ba pôte nici când.

În momentul, când Costură plin de respect îi preda flôrea, ușa salonului se deschise și se arătă capul Lucreției. Vîdînd scena aceasta, trase erăși ușa încet și fără a fi observată de ei se retrase, fugi în odaia ei și începă a plânge.

— „Ce — dise ea — să me înșele miserabilul ... pentru ce nu am intrat în lăuntru să-i fi vîdut mai bine față în față ... am fugit ca un laș ... nu, mă duc îndărăpt să vîd ... să me conving pe deplin ... și apoi vai de capul lor“.

Margareta Moldovan.

(Va urma.)

Repetăm, că toate aceste sunt pure scor-nituri și compătimim foile magiare, cari cu intenție sau seduse, tipăresc astfel de baza-conii. Halal de diaristică....

Sărmanii slovaci. Lui „Bud. Hirl.” (nr. 194) i se scriu următoarele din comitatul Liptau:

„Acum cu ocaziunea conscrierii prin comitat a băiaților obligați la frecventarea asilelor de copii, s'a iscat o formală revoltă între mamele slovace țerane. Agitatori fără suflet (sic) — a bună semă panslaviști — le-au băgat în cap, că conscripția băiaților se face cu scop, ca băiații să fie duși cu de-a sila pe Alföld. Contra acesteia nu folosește nici o lămurire, căci ele sunt de firma credință, că domnii le duc copii pe puste, unde îi prind în jug alături cu boii și astfel ară cu ei. Multe sciri asemenea acestora sunt răspândite între slovaci. Copii, dacă zăresc un om strein, îmbrăcat în căput (adecă: domn. Red. „T. R.”) fug în câtrău văd cu ochii, pe câmp, prin păduri.”

Etă unde am ajuns cu ianiciarismul modern. Bieții slovaci de frică, că le duc copii pe puste, vor fi siliți să și-i ascundă prin păduri și vizunii, curat ca pe vremea tătarilor și turcilor. Ce ăceia le de-al de aceste Dr. Kosztenszky? Sărmanii slovaci....

Revista politică.

Consiliile de miniștri se ocupă cu proiectele de buget pro 1894. Acestor proiecte se dă în anul acesta o importanță și mai mareca în trecut, deoarece guvernul voiesce să se prezente cu un buget echilibrat, cu toate că erogațiunile sunt cu mai multe milioane urcate; ă guvernul vră ca echilibrarea să nu fie făcută în mod artificial numai pe hârtie, ci să corespundă și în faptă. Ministrul president și totdeodată ministru de finanță Wekerle și-a dezvoltat vederile în acest sens și se afirmă, că toți membrii cabinetului sunt de acord. Tot deodată „Cor. Pol.” ține lucrul cu totul de neadeverat, că guvernul ar fi necesitat să facă operațiuni de credit nouă și extraordinare, ori să facă împrumuturi pentru investițiunile căilor ferate, ori spre scopul regulării riurilor și al navigațiunei. Regimul este în clar cu totă situațiunea și va face o împărțire corespunzătoare a bugetului. El va îngriji tot deodată pentru pregătirile de exposițiune și va lua toate mijlocele, ca ea să aibă succesul dorit.

Vorbirea dela Wartberg a cont. Albert Apponyi a dat material de discușiune în întreaga presă din Ungaria. Chiar și foile din cealaltă parte a monarhiei se ocupă pre larg cu vorbirea matadorului opozițional. Foile guvernamentale din Ungaria, cu puține excepțiuni, o condamnă și țin că Apponyi, cu totă încordarea, cu care îi s'a asteptat vorbirea, a lăsat opinia publică în mare nedumerire, căci declarațiunile despre atitudinea, ce are să o observe în viitor cu privire la programul politic al guvernului sunt foarte dubioase, el a vorbit ărași în doi peri. Foile, partidului „național” se înțelege, că se întrec în a ridica laude lui Apponyi. Forte caracteristică este însă conclusiunea, ce o face fôia clericală „Magyar Állam,” după ce trece prin critică întreaga vorbire. Concluzia sună astfel: Politica bisericăscă acceptată în principiu de Apponyi, duce la urmărirea catolicismului din partea statului. Noi nu învidiem pe alegătorii din Wartberg, care au strigat „éljen” pentru catolicismul lor, din contră regretăm și ne dore foarte mult, că cont. Apponyi prin vorbirea dela Wartberg s'a escomunicat însuși din lumea catolică.

Din conferențele comisiunilor alese pentru împăcarea fracțiunilor independente se raportază următoarele: Din partea fracțiunei Eötvös s'au pus în discușiune următoarele puncte ca basă a împăcării: 1) Partidul în viitorji se nu

se mai numescă „partidul independent și dela 48” ci simplu partid independent, ca să se evite ori și ce aparință de comunitate cu fracțiunea Ugron. 2) Partidul să numai accentueze uniunea personală, ci să năsuască după independență. 3) Participărei eventuale a vre unui membru din partid în delegațiuni să nu i-se dea o interpretare, ea nu sepôte privi de o cestiune deschisă. 4) Partidul independent nu va intra în nici o alianță cu alte partide parlamentare, ci se va rădima pe propriile-i puteri. 5) Referitor la politica bisericăscă se susține în esență proiectul adus în conferința clubului din 19 Maiu, care a ramas în minoritate. — În decursul desbaterilor asupra singuraticelor puncte a domnit o discușiune linistită și aderenții lui Eötvös n'au insistat prea tare pe lângă vederile lor. Ei au consimțit să cadă cu totul cele 3 puncte dintăiu, ă al 4-lea s'a modificat astfel: Asupra afacerilor interne ale partidului alte partide nu pot avé nici o influență. Cu privire la punctul 5 au făcut desidenții ărași o mare concesione; ei au primit, că cestiunile bisericesci pot forma cestiune de partid, dar fie care membru pôte vota după convingere, nici unui membru din partid însă nu-i este iertat a agita contra proiectelor respective.

Pe ceriul Asiei sudice se ivesc nori grei de războiu, care amenință balanța păcei europene. E vorba de neînțelegerile ivite între Francia, care a întreprins pe un mare teren ocuparea și facerea de colonii și între Siam. Siamul a cedat unor pretensiuni ale francesilor, dar tocmai când se făceau pertractările s'a ivit un conflict între trupe și trei morți au rămas din partea francesilor. Sângele lor trebuie resbunat. Așa strigă presa, așa strigă întreaga suflare din Francia, uitând pe un moment revanșa contra Germaniei. Mai bună lumină revarsă în această cestiune decursul ședinței din 18 I. c. din camera deputaților din Paris. Dreyfus a interelat pe guvern, în această cestiune. Ministrul Develle a răspuns, că Francia nu pôte suferi să fie turburate teritoriile coloniale de sub protecțiunea Franciei. Ea trebuie să se întindă peste țărmoșul drept al Mekongului. Inspectorul Grosgrin a fost omorât mișelesc și ridicat din patul seu în urma poruncii mandarinului siamic. Siamul s'a obligat, că în 8 zile va cerceta afacerea și va da satisfacțiune Franciei. Develle a protestat, că politica colonială a Franciei ar fi influințată de Englitera, precum s'a accentuat. Dacă nu se vor puté aplană lucrurile, Francia va fi gata de ofensivă atât contra Siamului, cât și contra englesilor, dacă acestia s'ar încerca să ia partea siameșilor. Ministrul a declarat, că guvernul frances nu va mai suferi ținuta de până acum a Siamului. Guvernul a adresat un ultimatum Vorbirea ministrului a fost desaplaudată și camera a primit cu unanimitate trecerea la ordinea zilei.

Fostul șef al oficiului colonial frances, Etienne, a declarat unui interviator, că el numai așa ține de resolută această cestiune, dacă Francia va cuceri cu desăvârșire Siamul.

Prin ocuparea și înaintarea coloniilor frances se vede jignit guvernul englez în politica sa colonială. În parlamentul englez încă s'a discutat această cestiune, însă cu mare rezervă. Englitera a încungiurat tot deuna să vină în conflict cu francesi, cari spriginiți și de puterea Rusiei voesc să și afirme puterea colonială tot mai tare. Lucrurile pot aduce la o mare încurcătură și e temere de izbucnirea unui războiu, care chiar pe alt contănt, dacă s'ar întâmpla, pôte provoca un războiu european.

De câte-va zile se discută în scupcina sârbăscă acușațiunea ce s'a făcut

ministeriului Avacumovici. Tote tribunele sunt indeseuite de public.

Ministri acușati s'au prezentat în cameră și au luat loc pe o bancă rezervată. Avacumovici a ținut un discurs de mai multe ore, prin care combată rënd pe rënd toate punctele de acușațiune. Impresiunea ce a făcut a fost bună, el a vorbit obiectiv.

Istoria țărilor constituționale recunósce acușațiuni ministeriale, ăise el, dar ele sunt rari și numai în casuri când e vorba de a se pedesi greșeli grave. Trădarea de patrie, defraudarea veniturilor statelor, formau până aci obiectul aștor fel de acușări. Nicăiri însă n'au fost trași la răspundere miniștri pentru interpretarea unor stipulațiuni din constituțiune sau lege.

Acușațiunea începe cu afirmațiunea, că pentru alegerea regentului al 3 lea și pentru aprobarea convenției comerciale cu Austro-Ungaria, ar fi trebuit convocată Scupcina în sesiune extraordinară, înainte de 1 Novembre.

Acastă părere este cu totul greșită. Ea nu se pôte basa pe nici o dispozițiune constituțională sau legală. Ba, acușatia evită cu totul de a numi o astfel de stipulațiune.

Trecând în singuraticele puncte de acușațiune, combate primul punct cu ucasul din 1 Octombrie 1892 Nrul 15395 prin care s'a convocat scupcina pentru 1 Novembre. Amânarea ei pentru 28 Decembre prin ucasul din 25 Octobrie, s'a făcut pe basa art. 54 din constituțiune, de care s'au folosit și radicalii la 1861.

Că prin mórtea regentului al treilea, Sârbia a ajuns într'o stare anormală, că doi regenți nu erau în drept să esercite puterea regală, că așa dar nu puteau usa de prerogativele coronei o pôte sustine numai acela, care nu pune nici o valóre pe afirmațiunile sale.

Chiar și când teoria constituționalismului ar recunósce un fel de regență mărginită, care n'ar puté usa de toate prerogativele regale, nici atunci n'ar puté fi posibilă această după constituția noastră. Dacă voiti să ne trageți la răspundere, n'o puteți face decât pe basa constituției noastre și nici de cum pe basa de tot felul de teorii închipuie asupra coronei, regenței și puterii regale imperfecte.

Cu aceeași liniște combate Avacumovici mai multe puncte neînsemnate din acușă precum și cestiunea prelungirei convenției comerciale cu Austro-Ungaria.

Când s'a întrunit scupcina — ăce Avacumovici — i-am prezentat imediat noul tratat comercial. Scupcina actuală a aprobat acel tratat comercial, recunoscând prin acesta și starea convențională de până atunci.

Cu mare succes respinge Avacumovici ultimul capitlu de acușațiune relativ la anti-constituționala constituire a scupcinei din urmă, când obiec-tăz:

Nimic nu periclităză mai mult constituțiunea decât înrădăcinarea obiceiului, ca sesiunile ulterioare parlamentare să combată constituționalitatea constituirii anterioare. Tot atât de nedrept și inadmisibil ar fi ca de aci înainte miniștri, să fie trași la răspundere pentru decisiunile parlamentului.

Di Avacumovici încheie astfel: Dacă totuși credeți, că prin acușatiune aduceți un serviciu constituției și patriei noastre, ei bine, faceți ce ve dictăză conștiința d-vastră.

Am finit apărarea mea și a colegilor mei și mai adaug, că actuala scupcină, fiind convocată în sesiune extraordinară, nici nu este îndreptățită a discuta acușatiunea.

Generalul Bogicevici a înaintat scupcinei apărarea sa în scris și spune că d-sa nu este om politic ci militar și că a lucrat în sensul legilor.

Exministul Ribarac într'un discurs lung ridiculiză propunerea de dare în judecată. El recunósce, că re-

gența nu numai după mórtea lui Pro-tici, dar chiar dela început a fost anticonstituțională.

Dacă radicalii au fost mulțamiți cu ea 4 și jum. ani, și liberalii o mai putea menține restul de doi ani. El se miră, că radicalii își bat atâta capul cu ei. Partidul radical a venit la putere prin o revoluțiune.

Discursul fostului ministru de interne a fost înflăcărat. El s'a mirat cum radicalii se plâng cu atâta perversitate de călcarea constituției, ei, cari au stricat întreg poporul.

Amintind pe țărani radicali, fostul ministru esclamă: „Nu constituția, voi sunteți răi; răi sunt aceia ce v'au trimis; răi sunt ămenii în Sârbia! Neghiobiei vóstre, laudei vóstre próste am voit să-i punem capăt, luând la 21 August trecut frânele statului.”

Din cauza răgușelii vorbitorului, ședința s'a suspendat pentru 15 minute, apoi s'a ridicat.

Ribarac a vorbit și în ședința următoare cu același foc și eleganță ca și în ședința primă. El e recunoscut de unul dintre cei mai mari oratori la sârbi, deși e încă tiner. Vorbirea lui a făcut o impresiune de tot bună. După ministrii acușati au luat cuvântul radicalii, cari insistă asupra dării în judecată.

După informațiunile ultime, scupcina a primit propunerea pentru punerea sub acușă cu 102 voturi și a ales o comisiune de 12 membrii, care va avea să ducă în îndeplinire votul scupcinei. Buzici a prezentat o propunere subscrisă de 12 deputați țărani, pentru ca fostii regenți să fie espulsați din țără.

Asociațiunea transilvană.

Despărțemintele „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, între alte agende au și datorința de a trâmite delegați la adunarea generală a „Asociațiunei” carea de regulă în fie-care an se ține în alt loc, în luna August. În anul acesta se va ține în Năsăud.

În scopul acesta cele mai multe despărțeminte își țin adunările generale în lunile Iunie, Iuliu și la începutul lui August.

În toate părțile vedem, că se convocă adunări generale de ale despărțemintelor, vedem o mișcare îmbucurătoare între români și pe terenul cultural, numai acolo nu se manifestă nici un semn de viață, unde mai cu efect s'ar puté — în vestita și mult desmerdata Seliște.

Ce pôte fi cauza?

Ni se pare patru ani de zile sunt de când adunarea generală a „Asociațiunei”, ținând cont de situațiunea favorabilă și de inteligența Seliștei, o a declarat de matură pentru de a conduce însași districtul seu, o a desmembrat dela despărțemântul Sibiiului și o a arondat unui despărțemânt nou din comunele cele mai frumoase și relativ cele mai bogate în Transilvania.

Totă lumea să aștepta cu drept cuvânt, ca noul despărțemânt al Seliștei să devină conducătorul tuturor despărțemintelor, un despărțemânt de model, carele întru înaintarea scopurilor Asociațiunei va fi mâna dréptă a comitetului central.

Și ce vedem? O amortelă desăvârșită!

De când s'a constituit comitetul celui despărțemânt, nici un semn de viață nu mai dă, pâr'că a înlemnit.

Ei bine, acel popor de viață, carele cutrieră totă Transilvania și tot orientul, pentru-ca, cu eminentele sale însușiri intelectuale și cu spiritul seu comercial, să sustină nimbul și averea eredită din timpuri mai bune, dela părinții sei, eminamente mari economi de vite, numai pentru sublimele scopuri culturale ale „Asociațiunei” să nu aibă simț?

Inteligența din Seliște se nu mai aibă pricepere, numai pentru manifestațiuni politice, numai pentru maialuri, și numai pentru a se fali înaintea străinilor cari-i cercetază, cu prezentarea pitorescului port femeesc și a frumosei rase a poporului de acolo?

Nu o credem acésta.

Dar tocmai pentru că nu o credem, cerem ca să delătore cauzele neexplicabilei apatii a comitetului despărțământului și să-și facă datoria, până când nu o ajuns rușinea, ca despărțământul Seliștei ca unul, care a dovedit, că nu se scie conduce, să fie desființat.

Noutăți.

Conferența națională. Cu ocaziunea ținerii conferinței naționale se arangază: Sâmbătă 22 Iuliu n. 8 ore sêra „o convenire socială”, în grădina „Hermann”. Duminică 23 Iuliu la 2 ore p. m. „banchet” în pavilionul din grădina „Hermann”, (prețul 1 fl.) Sêra la 8 ore va fi „petrecere cu joc” în pavilionul din grădina „Hermann”, (prețul de persoană 1 fl., pentru familie de 3 membri 2 fl.) Luni la orele 2 p. m. „prânz comun” la restaurațiunea „Pankievitz”; 3 ore p. m. „escursiune” în Dumbrava orașului.

Comitetul Soc. pentru cultura și literatura română în Bucovina a ținut Vinerea trecută o ședință. Arch. V. de Repta a raportat răspunsul, pe care Eminența Sa Metropolitană l'a dat deputației societății, care l'a felicitat de iubileu. — Secretariul comunică, că d. archiepiscopul-staurofor, protopresbiter al Siretului și paroh în Terblecea D. Seleschi, a dăruit societății suma de 1040 fl. 57 cr., destinându-o să formeze un fond cu numele: „Maria și Dimitrie Seleschi”, pentru stipendii de dat la elevii români bucovinici gr. or., dela scôtele secundare din Bucovina. Comitetul a decis a-i trimite marinosului donator o mulțămire. — Membrul fondator al societății, dl. Alexandru cav. de Semaca, proprietariu în Rarancea a dăruit societății un clavier, o mașină de cusut și alte acareturi. Societatea îi aduce vii mulțămiri d-lui Semaca, care este un vechiu binefăcător al ei.

Condamnați pentru duel. S'a pertractat înaintea tribunalului r. din loc procesul în afacerea de onore, ce a avut-o d-l Cornel Scurtu, colaborator intern al „Gaz. Trans”, cu profesorii din loc Dr. Ioan Bozocan și Dr. Valeriu Branisce. Se scie, că duelul întemplat în Aprile a. c. cu sabia, între d-l Scurtu și Branisce, pe care căduse sôrtea a provenit din cauza unei declarațiuni, pe care d-nii Bozocanu și Branisce au publicat-o în colônele „Tribunei”, ofensând în mod revoltătoriu redacțiunea noastră. Domnul Scurtu, ca membru al redacțiunei, a cerut satisfacțiune dela numiții domni, cari s'au vădut siliți a i-o și da. Ajungând afacerea la tribunal, dl. Scurtu și dl. Valeriu Branisce au fost osândiți la câte 8 zile 3 ore d-l Dr. Ioan Bozocanu la 2 zile închisore de stat — serie „Gaz. Trans.”

Un castel ars. Luni nôtea s'a nimit prin foc castelul Szilvassy, de la Hădăraș, un sat lângă Arieș din jos de Turda. Focul nu se scie din ce cauză s'a iscat; el s'a răspândit foarte repede și a cuprins tot castelul, așa că arăndașul Friedmann cu familia sa abia au putut scăpa de flacări. Castelul a ars mai mult de 24 ore și nôtea flacările s'au observat în depărtare mare pe satele vecine. Călătorii trenului dintre Oșorhei și Cucerdea încă au putut vedea bine focul.

Oprire. Consiliul de miniștri ungurese și cel austriac au hotărât în principiu oprirea exportului de nutreț în țeri străine. În urma acestei hotărâri se așteaptă ordinul de oprire al ambelor guverne.

Rusificare. Guvernul rusesc al ținutului de nord-vest, generalul Orschewski a dat către toți subguvernorii o circulară, prin care spune, că ucazul dat cu privire la oprirea întrebuițării limbei po-

lone în afacerile publice să se observe cu cea mai mare strictețe.

Manevrele germane. Impăratul german va sosi la 5 Septembrie în Metz, pentru a asista la manevrele cele mari din Elsața. El va fi însoțit de înalții oșpeți, regele Saxoniei și marele duce de Baden. Se mai amintesc și de principele regent de Bavaria și de moștenitoriul italian. Manevrele se vor face după planul din anul trecut. În Franța nu se ved cu ochi buni aceste mișcări ale trupelor germane.

Impăratul german și Caprivi. Impăratul german a mulțăm în termeni de tot măgulitori cancelarului Caprivi pentru stăruința și meritele, ce și le-a câștigat pentru patrie și dinastie prin votarea noului legi militare. Foile comentază acest act ca o nemulțămire a împăratului pentru atitudinea fiului principelui Bismarck cu ocaziunea desbaterilor proiectului militar în parlament. El ar fi și un advertisement la adresa lui Bismarck bătrânul.

Invitare la „Petrecerea de vară” cese va arangia Duminică la 11/23 Iuliu, 1893 în parcul Crișului (la Deliman) și se va continua în „otelul central” din Brad. Venitul e destinat pentru acoperirea speselor vestimentelor călușeresci. Intrarea: de persoană 1 fl., de familie 1 fl. 60 cr. Inceputul la 4 ore p. m. Intre pauză se vor dansa „Călușeriul” și „Bătuta”, în costum.

Himen. Dl. Petru Iuga, cleric abs. și învățătoriu și d-șora Maria I. Micu anunță, că celebrarea cununiei lor va avea loc Duminică în 11/23 Iuliu la 2 ore p. m. în biserica gr. or. din Sebeșul-inf.

Raport general

al comitetului societății de lectură „Andrei Șaguna”, la finea anului școlar 1892/93.

(Înceieri.)

2. Jurnalele.

În decursul anului societatea a primit următoarele jurnale gratuit:

„Biserica și scôla”, „Biserica ortodoxă”, „Candela”, „Fôia diecesană”, „România musicală”, „Familia”, „Minerva”, „Lumea literară”, „Telegraful român”, „Gazeta Bucovinei”, „Gazeta Transilvaniei”, „Tribuna”, „Lumină”, „Timpul”, „Destepărea”, „Transilvania”, „Lumină pentru toți”, „Römische Jahrbücher”, „Tageblatt”, „Néptanítók lapja”.

Abonate au fost următoarele:

„Revista critică literară”, „Revista nouă”, „Convorbiri literare”, „Lumea Ilustrată”, „Fôia Poporului”.

Afară de jurnalele acestea au mai venit din „Unirea” vr'o câțiva (16) numeri.

Tôte jurnalele mai sus enumerate au fost puse la dispoziția membrilor ca și în anii precedenți în o anumită sală, corespunzător arangiată.

B. Cassa.

Averea societății în bani gata e de 831 fl. 94 cr., din cari la „Albina” sunt depuși 830 fl. 81 cr., 3 cr. 10 b. 10 c. 10 d. 10 e. 10 f. 10 g. 10 h. 10 i. 10 j. 10 k. 10 l. 10 m. 10 n. 10 o. 10 p. 10 q. 10 r. 10 s. 10 t. 10 u. 10 v. 10 w. 10 x. 10 y. 10 z. 10 aa. 10 ab. 10 ac. 10 ad. 10 ae. 10 af. 10 ag. 10 ah. 10 ai. 10 aj. 10 ak. 10 al. 10 am. 10 an. 10 ao. 10 ap. 10 aq. 10 ar. 10 as. 10 at. 10 au. 10 av. 10 aw. 10 ax. 10 ay. 10 az. 10 ba. 10 bb. 10 bc. 10 bd. 10 be. 10 bf. 10 bg. 10 bh. 10 bi. 10 bj. 10 bk. 10 bl. 10 bm. 10 bn. 10 bo. 10 bp. 10 bq. 10 br. 10 bs. 10 bt. 10 bu. 10 bv. 10 bw. 10 bx. 10 by. 10 bz. 10 ca. 10 cb. 10 cc. 10 cd. 10 ce. 10 cf. 10 cg. 10 ch. 10 ci. 10 cj. 10 ck. 10 cl. 10 cm. 10 cn. 10 co. 10 cp. 10 cq. 10 cr. 10 cs. 10 ct. 10 cu. 10 cv. 10 cw. 10 cx. 10 cy. 10 cz. 10 da. 10 db. 10 dc. 10 dd. 10 de. 10 df. 10 dg. 10 dh. 10 di. 10 dj. 10 dk. 10 dl. 10 dm. 10 dn. 10 do. 10 dp. 10 dq. 10 dr. 10 ds. 10 dt. 10 du. 10 dv. 10 dw. 10 dx. 10 dy. 10 dz. 10 ea. 10 eb. 10 ec. 10 ed. 10 ee. 10 ef. 10 eg. 10 eh. 10 ei. 10 ej. 10 ek. 10 el. 10 em. 10 en. 10 eo. 10 ep. 10 eq. 10 er. 10 es. 10 et. 10 eu. 10 ev. 10 ew. 10 ex. 10 ey. 10 ez. 10 fa. 10 fb. 10 fc. 10 fd. 10 fe. 10 ff. 10 fg. 10 fh. 10 fi. 10 fj. 10 fk. 10 fl. 10 fm. 10 fn. 10 fo. 10 fp. 10 fq. 10 fr. 10 fs. 10 ft. 10 fu. 10 fv. 10 fw. 10 fx. 10 fy. 10 fz. 10 ga. 10 gb. 10 gc. 10 gd. 10 ge. 10 gf. 10 gg. 10 gh. 10 gi. 10 gj. 10 gk. 10 gl. 10 gm. 10 gn. 10 go. 10 gp. 10 gq. 10 gr. 10 gs. 10 gt. 10 gu. 10 gv. 10 gw. 10 gx. 10 gy. 10 gz. 10 ha. 10 hb. 10 hc. 10 hd. 10 he. 10 hf. 10 hg. 10 hh. 10 hi. 10 hj. 10 hk. 10 hl. 10 hm. 10 hn. 10 ho. 10 hp. 10 hq. 10 hr. 10 hs. 10 ht. 10 hu. 10 hv. 10 hw. 10 hx. 10 hy. 10 hz. 10 ia. 10 ib. 10 ic. 10 id. 10 ie. 10 if. 10 ig. 10 ih. 10 ii. 10 ij. 10 ik. 10 il. 10 im. 10 in. 10 io. 10 ip. 10 iq. 10 ir. 10 is. 10 it. 10 iu. 10 iv. 10 iw. 10 ix. 10 iy. 10 iz. 10 ja. 10 jb. 10 jc. 10 jd. 10 je. 10 jf. 10 jg. 10 jh. 10 ji. 10 jj. 10 jk. 10 jl. 10 jm. 10 jn. 10 jo. 10 jp. 10 jq. 10 jr. 10 js. 10 jt. 10 ju. 10 jv. 10 jw. 10 jx. 10 jy. 10 jz. 10 ka. 10 kb. 10 kc. 10 kd. 10 ke. 10 kf. 10 kg. 10 kh. 10 ki. 10 kj. 10 kl. 10 km. 10 kn. 10 ko. 10 kp. 10 kq. 10 kr. 10 ks. 10 kt. 10 ku. 10 kv. 10 kw. 10 kx. 10 ky. 10 kz. 10 la. 10 lb. 10 lc. 10 ld. 10 le. 10 lf. 10 lg. 10 lh. 10 li. 10 lj. 10 lk. 10 ll. 10 lm. 10 ln. 10 lo. 10 lp. 10 lq. 10 lr. 10 ls. 10 lt. 10 lu. 10 lv. 10 lw. 10 lx. 10 ly. 10 lz. 10 ma. 10 mb. 10 mc. 10 md. 10 me. 10 mf. 10 mg. 10 mh. 10 mi. 10 mj. 10 mk. 10 ml. 10 mn. 10 mo. 10 mp. 10 mq. 10 mr. 10 ms. 10 mt. 10 mu. 10 mv. 10 mw. 10 mx. 10 my. 10 mz. 10 na. 10 nb. 10 nc. 10 nd. 10 ne. 10 nf. 10 ng. 10 nh. 10 ni. 10 nj. 10 nk. 10 nl. 10 nm. 10 nn. 10 no. 10 np. 10 nq. 10 nr. 10 ns. 10 nt. 10 nu. 10 nv. 10 nw. 10 nx. 10 ny. 10 nz. 10 oa. 10 ob. 10 oc. 10 od. 10 oe. 10 of. 10 og. 10 oh. 10 oi. 10 oj. 10 ok. 10 ol. 10 om. 10 on. 10 oo. 10 op. 10 oq. 10 or. 10 os. 10 ot. 10 ou. 10 ov. 10 ow. 10 ox. 10 oy. 10 oz. 10 pa. 10 pb. 10 pc. 10 pd. 10 pe. 10 pf. 10 pg. 10 ph. 10 pi. 10 pj. 10 pk. 10 pl. 10 pm. 10 pn. 10 po. 10 pp. 10 pq. 10 pr. 10 ps. 10 pt. 10 pu. 10 pv. 10 pw. 10 px. 10 py. 10 pz. 10 qa. 10 qb. 10 qc. 10 qd. 10 qe. 10 qf. 10 qg. 10 qh. 10 qi. 10 qj. 10 qk. 10 ql. 10 qm. 10 qn. 10 qo. 10 qp. 10 qq. 10 qr. 10 qs. 10 qt. 10 qu. 10 qv. 10 qw. 10 qx. 10 qy. 10 qz. 10 ra. 10 rb. 10 rc. 10 rd. 10 re. 10 rf. 10 rg. 10 rh. 10 ri. 10 rj. 10 rk. 10 rl. 10 rm. 10 rn. 10 ro. 10 rp. 10 rq. 10 rr. 10 rs. 10 rt. 10 ru. 10 rv. 10 rw. 10 rx. 10 ry. 10 rz. 10 sa. 10 sb. 10 sc. 10 sd. 10 se. 10 sf. 10 sg. 10 sh. 10 si. 10 sj. 10 sk. 10 sl. 10 sm. 10 sn. 10 so. 10 sp. 10 sq. 10 sr. 10 ss. 10 st. 10 su. 10 sv. 10 sw. 10 sx. 10 sy. 10 sz. 10 ta. 10 tb. 10 tc. 10 td. 10 te. 10 tf. 10 tg. 10 th. 10 ti. 10 tj. 10 tk. 10 tl. 10 tm. 10 tn. 10 to. 10 tp. 10 tq. 10 tr. 10 ts. 10 tt. 10 tu. 10 tv. 10 tw. 10 tx. 10 ty. 10 tz. 10 ua. 10 ub. 10 uc. 10 ud. 10 ue. 10 uf. 10 ug. 10 uh. 10 ui. 10 uj. 10 uk. 10 ul. 10 um. 10 un. 10 uo. 10 up. 10 uq. 10 ur. 10 us. 10 ut. 10 uu. 10 uv. 10 uw. 10 ux. 10 uy. 10 uz. 10 va. 10 vb. 10 vc. 10 vd. 10 ve. 10 vf. 10 vg. 10 vh. 10 vi. 10 vj. 10 vk. 10 vl. 10 vm. 10 vn. 10 vo. 10 vp. 10 vq. 10 vr. 10 vs. 10 vt. 10 vu. 10 vv. 10 vw. 10 vx. 10 vy. 10 vz. 10 wa. 10 wb. 10 wc. 10 wd. 10 we. 10 wf. 10 wg. 10 wh. 10 wi. 10 wj. 10 wk. 10 wl. 10 wm. 10 wn. 10 wo. 10 wp. 10 wq. 10 wr. 10 ws. 10 wt. 10 wu. 10 wv. 10 ww. 10 wx. 10 wy. 10 wz. 10 xa. 10 xb. 10 xc. 10 xd. 10 xe. 10 xf. 10 xg. 10 xh. 10 xi. 10 xj. 10 xk. 10 xl. 10 xm. 10 xn. 10 xo. 10 xp. 10 xq. 10 xr. 10 xs. 10 xt. 10 xu. 10 xv. 10 xw. 10 xx. 10 xy. 10 xz. 10 ya. 10 yb. 10 yc. 10 yd. 10 ye. 10 yf. 10 yg. 10 yh. 10 yi. 10 yj. 10 yk. 10 yl. 10 ym. 10 yn. 10 yo. 10 yp. 10 yq. 10 yr. 10 ys. 10 yt. 10 yu. 10 yv. 10 yw. 10 yx. 10 yy. 10 yz. 10 za. 10 zb. 10 zc. 10 zd. 10 ze. 10 zf. 10 zg. 10 zh. 10 zi. 10 zj. 10 zk. 10 zl. 10 zm. 10 zn. 10 zo. 10 zp. 10 zq. 10 zr. 10 zs. 10 zt. 10 zu. 10 zv. 10 zw. 10 zx. 10 zy. 10 zz.

C. Archiva.

În acest an în archivă au intrat 91 acte, cari tôte alăturându se la cele din anii precedenți se află în bună ordine.

D. Colecțiunea numismatică.

Cu finea anului scol. 1891/92 colecțiunea numismatică consta din 181

piese, prezentând o valoare nominală de 28 fl. 86 cr. În decursul acestui an colecțiunea s'a înmulțit cu 28 piese în val. nom. de 1 fl. 34 cr., prin urmare numără 209 piese în val. nom. de 30 fl. 20 cr.

E. Sala de lectură și mobiliariul ei.

În anul acesta, ca și în cei precedenți societatea a avut la dispoziție 2 odăi; într-una s'au păstrat cărțile din bibliotecă, 3 cealaltă a fost întrebuițată ca sală de lectură.

Intre tablourile de lectură s'au mai pus tablourile teologilor și a pedagogilor din a. III. din acest an în val. de câte 40 fl., tabloul delegațiunei române la Viena în val. de 6 fl., și tabloul în oleu al primului președinte, al lui Ioan Popescu în val. de 63 fl.

La mobiliariul societății s'a mai adaus în acest an un dulap pentru bibliotecă.

Intreg mobiliariul societății reprezintă o valoare de 493 fl. 60 cr.

3. Er întreaga avere computată în bani reprezintă o valoare de circa 5100 fl. v. a.

III.

A. Aduș.

Făcând o reprivire în urma celor espuse și asemănând starea societății dela începutul lui putem constata cu bucurie un progres ore-care.

Ce e drept acest progres e încă modest, dar asta nu ne împedecă a nu spera, că în viitoriu se va pute constata din ce în ce progres mai tot mai mare.

Elevii seminarului nostru fiind convinși despre necesitatea acestei societăți și despre avantajele și folosele ce le oferă de sigur vor lua parte în număr cât se poate mai mare la înaintarea ei. Așa apoi mulți la olaltă lucrând cu un interes viu, cu energie și cu zel neînfrânt și ce e mai mult cu o bună înțelegere ei între ei, vor pune societatea în plăcută poziție de a realiza pe deplin scopul marelui, ce li s'a prefăcut, a pute ajunge la ținta dorită și astfel se va arăta vrednică de numele, care-l poartă.

Astfel continuând va pute arăta la finea al doilea pătrariu de secol un rezultat cu mult mai mare, decât care l'am arătat noi cu împlinirea a 25 ani de activitate.

Membrilor următori deci le recomandăm diligență și concordie în tôte afacerile societății!

Sibiu, din ședința comitetului societății de lectură „Andrei Șaguna”, ținută la 19 Iuliu st. v. 1893.

Ioan I. Georgia,
președinte.

George Tătar,
notariu.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardélului.

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare)

Acésta se întemplă de obicei acolo, unde fata e singură la părinți și ea are să moștenescă tôte averea părintescă, sau apoi la veduve, cari se mărită. În casuri de aceste deci bărbatul se duce să șadă în casa femeiei, ca și când s'ar măritat el și pentru aceea se și dice, despre un astfel de bărbat că s'a măritat. Acésta datină, a cărei origine până acum nu e constatăată, se pare a fi o datină curat românească, păstrată în munți; ea nu e slavică, cu atât mai puțin orientală.

Tot asemenea sunt satele de pe Jiiuri împrăstiate pe văi și pe còstele delurilor, ca și satele moșilor; casele se află în depărtări mari unele de altele și fie care familie e avisată la sine însași. Ele sunt făcute din material de lemn (din bârne de brad sau de fag) și acoperite cu șise; de din lăuntru sunt lipite, 3r pe dinafară nu,

ceea-ce se vede și la moși în unele sate. În lăuntru ele sunt jòse și întunecòse, având ferestri mici, 3r mobiliariul e foarte simplu. Un pat de scânduri, o laviță sau două și o masă mică ce se ține sub pat sau în vre-un unghiu al casei și se scòte numai la mâncare, acesta e tot mobiliariul. Se mai află apoi în casă și cuptoriul (soba) de încălțit, care se numesc caloni. Caloniul e făcut din lemn, îngrădit cu nuiele și lipit; el e prins de grindă și astfel atârna de asupra vetrei, pe care se face focul. Caloniul are patru laturi, în sus se strîmtează și se sfêrșesc în o țeve, prin care ese fumul. Sub caloniul să face iarna neînterupt foc, căci el este pentru încălțit. Cuptoriul de copt pâne n'au Jieni, ci pânea și mălaiul se còce în țest,*) sub caloniul.

Ocupațiunea de frunte a românilor de pe Jiiuri este economia de vite, cu deosebire oieritul. Caii și vitele còrnute sunt soiul de munte, tari și răbdurii. Afără de locurile de pășune, pământ roditor este puțin. În el se cultivă în măsură mai mare cartofii și păpușoiul. Grâu sau sêcară nu se sãmănă; pâne se còce numai la sêrbători mari și atunci fărina de grâu se cumpără din boltă. Români Jieni se hrănesc foarte simplu; basa nutremântului este mămăliga și mălaiul, pe care l'mănâncă de obicei cu fasole, cartofi, varză, (curechiu), crastaveți, pòme etc., carne se mănâncă mai rar.

În privința culturală români de pe Jiiuri sunt puțin înaintați. Causa este, că vâile Jiiurilor, până în timpurile mai nòue, au fost așa dicând închise, fiind foarte grea comunicațiunea. Acum se răspândesc și aici rațele culturii, mai cu samă prin scòle. Tot din cauza acésta însă ei au păstrat multe datine și obiceiuri străvechi. Astfel este între altele „măritatul bărbatului” amintit mai nainte; obiceiul, de a numi unele părți de sat după numele capului de familie, care a stăpânit odinioară acel loc,**) apoi se țin în mare cînste multe sêrbători străvechi (păgane), cum este d. e. sêrbătòrea lupului (lupercalia), a ursului etc. când nu se lucră nimic și ómenii își petrec cu jocuri, beutură etc. Jòcurile sunt românesce, hora, sêrba ș. a.; la petreceri se cântă de obicei din fluer, care este cel mai iubit instrual românilor de aici, vióra nu se întrebuițeză.

(Va urma.)

Bibliografie.

„Transilvania” fôia „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, a apărut Nr. 7 pro Iuliu cu următorul

Sumariu:

Punerea petrei fundamentale la noul edificiu al universității din Iași. — Iubileul de 25 ani al societății de lectură „Andrei Șaguna”. — Dela Academia română. — Din literatura populară, colect. de I. Pop-Reteganul. — Din cronica lunară. — Bibliografie. — Procese verbale ale comitetului „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, luate în ședințele dela 29 Aprile și 9 Iuliu n. 1893. — Concurs literar.

*) Țestul are forma unui fedeu, (copărit de ôlă); el e de tuciu (pétra) și la vîrf, dinafară e cu tórtă. După ce sub caloniul e arsă bine vatra, se dă jaraticul la o parte și se aședă pânea sau mălaiul, apoi se acopere cu țestul și se face foc mai departe de-asupra lui, până ce se còce pânea. Țestul e folosit și în țara Hațegului și în alte părți.

**) Astfel se dice, că cutare om e din Dreghiciori, Șuconi, Balieni, Brebenesci, etc. după cum cel dintâi stăpân al locului s'a numit Dreghici, Șuca, Bălieie, Breben etc.

Loterie.

Mercuri, în 19 Iuliu n. 1893.

Brîn: 66 16 76 45 23

Publicare de licitațiune.

Depositul de marfă al masei concursuale, alui Iosef Löbel din Sibiu, constatoriu din tot felul de pânzării, albituri, haine gata, galanterie și alte soiuri precum și mobiliariul prăvăliei se va vinde prin licitațiune publică **Luni în 24 Iuliu cur. și în zilele următoare, în tota ziua dela 9—12 ore a. m. și dela 3—6 ore d. a. în localul prăvăliei piața Huet Nr. 3 (treptele turnului)** în detai și în părți mai mari, plus oferenților pre lângă solvirea imediată a prețului în bani gata; marfa cumpărată se estradă nemijlocit cumpărătorului.

Cumpărătorul are însuși a se îngriji pentru ducerea mărfii din prăvălie, deore ce masa concursuală după predarea ei numai primesce nici o răspundere, ér reclamațiuni posterioare în genere nu pot fi considerate.

Vinderea cu bucata și în partii se va face pe basa inventariului în rëndul, în care e indusă marfa.

Sibiu, 17 Iuliu, 1893.

Curatorul masei

[104] 2—3

Dr. Nicolau Olariu,
Advocat.

Nr. 299/1893.

[102] 3—3

Edict.

Efrosina Constantin Moldovan din Brașov, care de 3 ani trecuți a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat Toma Voicu, tot din Brașov, și nesciindu-se ubicațiunea ei, se citéză prin acésta, ca în termin de 6 luni să se prezenteze înaintea subscrisului scaun protopresbiteral, căci la dincontră procesul divorțial intentat de bărbatul ei, se va decide și în absența dênsei.

Brașov, 2 Aprile, 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului ca for matrimonial.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Sz. 4020/1893 urb.

[103] 3—3

Hirdetmény.

A verdi általános határtárgosítási ügyben, az előmunkálatok megkezdésére határnapul 1893 Augustus 21 napjának d. e. 9 óráját Verd községben a község házához kitűztem. — A fenti határnapra minden érdekelt felet azzal idézek meg, hogy a meg

nem jelent telek a megjelenő felek által előadatokhoz hozzá járultaknak fognak tekintetni. — Felhívom egyuttal az összes működő mérnök úrakat, hogy azok a kik a fenn jelzet tárgosítási munkálatot elvállalni ohajtják, a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlatoikat vagy hozzáam, vagy az érdekelt felekhez küldjék be. —

Erzsébetváros 1893 évi Iulius 1-én.

Ieney Károly
eljáróbíróhelyett.

Kovácsy Albert
kir. törv. bíró

Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k.u.k. Hofl.), Zürich sendet direct an Private: schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bi. fl. 11.65 p. Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 vers. h. Qual. und 2000 vers. Farben, Dessins etc.) porto- und zolfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz.

[6] 11

IOAN HODOȘ,

FABRICANT DE CASSE

SIBIU. — Strada Văpsitorilor (Färbergasse) Nr. 2. — SIBIU.

Am onóre a-mi recomanda atelierul meu Onoratului Public, rugându-mă pentru binevoitoriul sprigin. Însărcinându-mă cu lucruri de fer de ori-ce categorie: casse, casete, sobe, scocuri, lăcate de ori ce fel etc. etc., pe lângă lucru prompt și prețuri foarte moderate.

[105] 1—5

NB. Comandelor din provincie se satisface imediat și cu plăcere.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1893.

Budapesta — Arad — Teiuș											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	10.—	8.05	2.15	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	3.—	—	—
—	—	8.10	1.56	9.30	Budapesta	↑	7.25	1.20	5.50	—	—
—	—	10.04	4.02	1.05	Szolnok	↑	4.15	11.15	2.21	—	—
—	—	3.45	6.57	5.24	Arad	↑	11.18	8.20	9.05	—	—
—	—	—	—	—	Arad	↓	10.46	7.20	8.40	—	—
—	—	4.30	2.34	5.46	Glogovaț	↑	10.34	7.01	8.30	—	—
—	—	4.42	2.34	5.57	Gyorok	↑	10.11	6.20	8.08	—	—
—	—	5.03	3.34	6.19	Pauliș	↑	9.58	5.50	7.57	—	—
—	—	5.14	3.58	6.30	Radna-Lipova	↑	9.44	5.28	7.46	—	—
—	—	5.32	4.20	6.48	Conop	↑	9.10	—	7.17	—	—
—	—	5.56	—	7.12	Bérsava	↑	8.54	—	7.02	—	—
—	—	6.12	—	7.27	Soborșin	↑	8.03	—	6.24	—	—
—	—	6.58	—	8.07	Zam	↑	7.28	—	5.53	—	—
—	—	7.26	—	8.33	Gurasada	↑	7.—	—	5.28	—	—
—	—	7.52	—	8.57	Ilia	↑	6.49	—	5.17	—	—
—	—	8.08	—	9.13	Branicica	↑	6.24	—	4.55	—	—
—	—	8.26	—	9.29	Deva	↑	5.59	—	4.33	—	—
—	—	8.52	—	9.53	Simeria (Piski)	↑	5.43	—	4.17	—	—
—	—	10.—	—	10.19	Orăștia	↑	4.42	—	3.30	—	—
—	—	10.25	—	10.50	Șibot	↑	4.20	—	3.03	—	—
—	—	10.44	—	11.16	Vințul de jos	↑	4.58	—	2.36	—	—
—	—	11.58	—	11.44	Alba-Iulia	↑	3.40	9.40	2.19	—	—
—	—	11.29	7.05	12.06	Teiuș	↑	3.04	9.05	1.39	—	—
—	—	11.56	7.40	12.38	—	—	—	—	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova											
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
9.06	11.—	9.—	9.15	4.15	pl. Viena	sos.	6.15	2.45	3.16	7.05	6.35
Vineri	1.55	8.25	2.35	6.30	Budapesta	↑	7.10	9.14	10.27	1.20	8.50
5.18	5.20	7.59	4.24	3.36	Timișoara	↑	9.50	5.50	5.13	7.50	11.20
—	6.15	8.25	5.25	9.30	Caransebeș	↑	9.20	—	5.07	7.42	3.28
—	9.35	10.41	8.23	3.30	Băile-Herculane	↑	6.22	—	12.53	5.31	11.05
11.28	—	12.52	10.58	7.36	Verciorova	↑	3.40	—	12.53	3.21	5.14
12.09	—	1.25	2.10	—	București	↑	2.26	—	12.10	2.10	—
10.55	—	11.40	—	—	—	—	—	—	4.03	5.50	—

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.35	8.15	3.11	8.58	Cucerdea	↑	7.40	2.37	8.25	1.18	—
—	3.26	9.01	3.57	9.44	Ludoș	↑	6.55	1.51	7.36	12.22	—
—	5.07	10.27	5.23	11.11	Oșorheiu	↑	5.30	12.25	5.54	10.35	—
—	5.50	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	5.18	9.35	5.05	—	—
—	7.25	12.15	7.15	—	—	—	3.50	8.—	3.22	—	—

Simeria (Piski) — Hunedóra											
Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară
6.15	10.35	4.20	9.50	—	Simeria	↑	5.30	10.25	3.10	8.49	—
6.38	11.54	4.43	10.08	—	Cerna	↑	5.14	10.05	2.54	8.29	—
7.13	12.20	5.18	10.32	—	Hunedóra	↑	4.50	9.38	2.30	8.—	—

Brașov — Chezdî-Oșorheiu											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
5.46	8.50	—	3.10	—	Brașov	↑	8.18	1.49	—	—	6.56
6.19	9.31	—	3.53	—	Prejmăr	↑	7.48	1.11	—	—	6.18
7.11	10.32	—	5.03	—	Sepși-S.-Georgiu	↑	7.02	12.10	—	—	5.17
8.31	12.08	—	6.40	—	Covasna	↑	5.46	10.34	—	—	3.39
9.08	12.54	—	7.26	—	Chezdî-Oșorheiu	↑	5.—	9.38	—	—	2.33

Murăș-Ludoș — Bistrița											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
4.—	9.10	—	4.20	—	Murăș-Ludoș	↑	6.46	7.21	—	—	—
6.48	12.41	—	—	—	Țăga-Budatelic	↑	4.14	4.50	—	—	—
9.59	4.55	—	—	—	Bistrița	↑	—	1.16	—	—	—

Budapesta — Predeal											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10.—	8.05	8.05	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	3.—	7.20	6.20
8.25	2.10	2.50	5.50	9.15	Budapesta	↑	6.20	7.30	6.35	1.50	8.40
11.28	4.07	6.14	8.57	11.12	Szolnok	↑	2.55	5.23	3.31	11.46	4.47
1.35	5.46	—	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.16	10.05	2.24
3.53	7.08	8.42	1.50	2.12	Oradea-mare	↑	Tr. de per-sone	2.25	11.04	8.43	12.09
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	Oradea-mare	↓	2.18	10.44	8.38	11.51	—
4.30	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13	11.17
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	↑	—	—	9.30	—	10.42
5.45	—	2.50	4.07	—	Bratca	↑	—	1.26	9.10	7.47	10.23
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Ciucia	↑	3.53	—	8.31	7.08	9.51
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	↑	2.58	12.47	7.53	6.39	9.12
8.05	10.37	6.24	6.24	—	Ghirbău	↑	1.13	—	6.53	—	8.17
8.32	—	6.59	6.59	5.55	Cluș.	↑	12.17	11.01	6.14	5.25	7.40
8.49	—	11.10	8.40	6.11	Apahida	↑	—	10.45	5.14	4.48	6.52
9.06	—	11.32	9.08	6.27	Ghiriș	↑	—	—	4.45	4.23	6.34
10.08	—	12.50	10.40	7.28	Cucerdea	↑	—	9.23	3.18	3.—	5.26
10.37	—	1.25	11.25	7.50	Ujóra	↑	—	8.54	2.31	2.08	4.52
10.59	—	1.43	11.54	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.13	2.—	4.34
11.07	—	1.52	12.04	—	Aiud	↑	—	—	2.05	1.51	4.28
11.31	—	2.18	12.34	8.17	Teiuș.	↑	—	8.24	1.35	1.23	4.07
11.48	—	2.40	—	8.33	Teiuș.	↓	—	8.07	1.08	12.45	3.47
12.25	—	—	1.40	8.38	Crăciunel	↑	—	8.—	12.28	—	2.49
12.50	—	—	2.17	—	Blaș	↑	—	—	11.57	—	2.27
1.04	—	—	2.35	9.09	Micăsasa	↑	—	7.31	11.42	—	2.13
1.35	—	—	3.14	—	Copșa-mică	↑	—	—	11.06	—	1.39
1.50	—	—	3.34	9.42	Mediaș	↑	—	6.57	10.4	—	1.18
2.13	—	—	3.49	9.44	Elisabetopole	↑	—	6.55	10.31	—	12.53
2.32	—	—	4.11	9.59	Sighișoara	↑	—	6.42	10.09	—	12.37
3.04	—	—	4.48	10.22	Hășfalău	↑	—	6.21	9.31	—	12.06
3.39	—	—	5.27	10.51	Homorod	↑	—	5.54	8.53	—	11.29
4.01	—	—	6.10	11.13	Agostonfalva	↑	—	5.34	8.23	—	11.03
5.26	—	—	7.52	12.26	Feldioara	↑	—	4.29	6.55	—	9.46
6.08	—	—	8.30	12.58	Brașov	↑	—	3.56	6.09	—	9.04
6.40	Tr. de per-sone	—	9.03	1.15	Timiș	↑	—	3.40	5.42	—	8.37
7.16	—	—	9.38	1.34	Predeal	↑	—	3.19	5.07	—	8.03
8.—	—	—	10.25	2.09	București	↑	—	2.48	4.20	—	7.23
—	11.—	5.15	6.18	2.19	—	—	10.17	2.18	—	6.58	—
—	12.26	5.57	7.10	3.01	—	—	9.41	1.42	—	5.57	—
—	1.11	6.29	7.40	3.31	—	—	9.12	1.12	—	5.16	—
—	8.45	12.20	10.50	9.15	—	—	4.45	7.40	—	8.50	—

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	2.24	11.34	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	12.05	6.20	—	—
—	—	2.51	12.01	7.43	Șeica mare	↑	9.05	11.40	5.59	—	—
—	—	3.27	12.37	8.27	Lónnecș	↑	8.33	11.09	5.32	—	—
—	—	3.53	1.03	8.59	Ocna	↑	8.09	10.43	5.09	—	—
—	—	4.16	1.26	9.23	Sibiiu	↑	7.41	10.17	4.49	—	—
—	—	4.36	1.40	—	Sibiiu	↓	7.28	8.30	—	—	—
—	—	4.49	1.54	—	Șelimber	↑	7.16	8.17	—	—	—
—	—	5.04	2.10	—	Veștem	↑	7.01	8.00	—	—	—
—	—	5.26	2.39	—	Tălmăcin	↑	6.42	7.39	—	—	—
—	—	5.42	2.56	—	Șebeșul sup.	↑	6.21	7.11	—	—	—
—	—	6.16	3.31	—	Avrig	↑	6.02	6.51	—	—	—
—	—	6.37	3.55	—	Porumbacui inf.	↑	5.28	6.15	—	—	—
—	—	7.03	4.23	—	Cărtișoara	↑	5.04	5.48	—	—	—
—	—	7.21	4.43	—	Arpasul inf.	↑	4.55	5.37	—	—	—
—	—	7.41	5.06	—	Viștea inf.	↑	4.27	5.07	—	—	—
—	—	7.51	5.17	—	Beșimbav	↑	4.17	4.54	—	—	—
—	—	8.11	5.39	—	Sămbăta inf.	↑	4.01	4.37	—	—	—
—	—	8.38	6.08	—	Făgăraș	↑	3.31	4.05	—	—	—